

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Jordbruksverket
551 82 Jönköping

Yttrande över Jordbruksverkets föreskrifter om dokumentationskrav för yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Bemyndigandet att föreskriva om dokumentationskrav vid användning av växtskyddsmedel har flyttats från Naturvårdsverket och finns sedan ikraftträdandet av förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel numer hos Jordbruksverket. Kraven på dokumentation har med anledning av detta delvis kommit att förändras.

Utifrån vad som gäller idag är det totalt 17 punkter som ska dokumenteras i en så kallad sprutjournal vid varje bekämpningstillfälle i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter SNFS 1997:2.

Med Jordbruksverkets förslag kommer totalt 13 punkter att behöva dokumenteras. Fyra punkter försvinner, eftersom det inte finns bemyndigande för dem längre (temperatur, vindstyrka, vindriktning och påfyllnings/rengöringsplats).

Med Jordbruksverkets förslag omfattas all yrkesmässig spridning av växtskyddsmedel, både biologiska och kemiska växtskyddsmedel, oavsett klass. Växtskyddsmedel som innehåller nematoder, insekter och spindeldjur omfattas däremot inte. Kravet på att dokumentera i vilket syfte som växtskyddsmedlet har använts är ett nytt krav som följer av bekämpningsmedelsförordningen (2 kap. 56 §).

Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1999:94) om skyldighet att föra anteckningar vid användning av bekämpningsmedel som är särskilt skadliga för pollinerande insekter upphör med ikraftträdandet av förslaget och ersätts med en paragraf i den föreslagna föreskriften.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Syftet med förslaget

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren inte beskriver förslagets syfte, men att det av bakgrundsbeskrivningen indirekt framgår att åtminstone en del av syftet har varit att föreskriva om dokumentationskrav vid användning av växtskyddsmedel med anledning av att bemyndigandet har flyttats från Naturvårdsverket till Jordbruksverket.

Regelrådet anser att även om det till viss del går att förstå vilket syfte förslagsställaren har haft med förslaget, ska en redovisning alltid finnas i konsekvensutredningen.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets syfte är bristfällig.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren uppger i sin konsekvensutredning att om ingen reglering kommer till stånd kommer det likväl att finnas ett behov av att förtydliga vilka dokumentationskrav som gäller. Detta behov finns, enligt förslagsställaren, både hos dem som träffas av reglerna, hos dem som utför tillsynen samt för Jordbruksverket som tillsynsvägledande myndighet.

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren inte redovisar något annat alternativ än att inte reglera. Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om förslagsställaren hade redovisat en tydlig bedömning och motivering av eventuella möjliga regleringsalternativ.

Regelrådet kan likväl konstatera att syftet med bekämpningsåtgärden måste dokumenteras enligt bekämpningsmedelsförordningen (2 kap. 56 §) och att förslagsställaren, såvitt Regelrådet kan bedöma, har valt det för de yrkesmässiga användarna enklaste sättet att dokumentera detta på.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Av konsekvensutredningen framgår att krav på dokumentation vid användning av växtskyddsmedel följer dels av bekämpningsmedelsförordningen (2 kap 56 §) och dels av förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden. Enligt förslagsställaren går regleringen inte utöver EU-rätten.

Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om förslagsställaren hade motiverat sin bedömning och även klargjort om det funnits utrymme för nationella särbestämmelser eller inte.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten likväl är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren uppger i sin konsekvensutredning att föreskriften lämpligen bör träda ikraft efter odlingssäsongen 2015 för att förenkla för de yrkesmässiga användarna och för att hinna med att informera om förändringarna inför odlingssäsongen 2016. Det finns, enligt förslagsställaren, beröringspunkter med Naturvårdsverkets nya föreskrifter (NFS 2015:2) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel, varför dessa bör införas ungefär samtidigt.

Regelrådet saknar en redovisning av behovet av speciella informationsinsatser.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskilda hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande är godtagbar, men att redovisningen av behov av speciella informationsinsatser är bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Av konsekvensutredningen framgår att alla yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel berörs. Med begreppet avses, enligt förslagsställaren, den person som faktiskt utför bekämpningen och om användningen sker på uppdrag även uppdragsgivaren. Enligt uppgift i konsekvensutredningen finns det idag cirka 21 000 personer med behörighet, det vill säga utbildningsbevis och tillstånd att använda växtskyddsmedel i klass ett och två. Av konsekvensutredningen framgår vidare att i gruppen 21 000 yrkesmässiga användare, ingår både lantbrukare, växthusodlare, skogsarbetare, greenkeepers, anställda vid maskinstationer samt kommunalt anställd personal. I den mån klass tre-medel används yrkesmässigt berörs, enligt förslagsställaren, även dessa användare. Jordbruksverket säger sig inte ha någon uppgift om hur många personer som använder klass tre-medel yrkesmässigt, men bedömer att detta är en mindre grupp.

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren exempelvis uppger att kommunalt anställda ingår i gruppen yrkesmässiga användare samtidigt som gruppen uppges motsvara berörda företag. Regelrådet kan vidare konstatera att det av redovisningen inte framgår om ett företag kan ha flera anställda med de nämnda behörighetskraven. Regelrådets slutsats är att det av förslagsställarens redovisning inte går att utläsa hur många av de berörda användarna som utgörs av företag, vilket försvårar bedömningen av förslaget effekter för berörda företag. Regelrådet saknar dessutom en redovisning av de berörda företagens storlek.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån bransch är godtagbar, men att redovisningen avseende antal och storlek är bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Förslagsställaren uppger i sin konsekvensutredning att jämfört med tidigare dokumentationskrav kommer fyra av de nuvarande dokumentationspunkterna att försvinna. Förslagsställaren har uppskattat kostnadsminskningen för de yrkesmässiga användarna till 5 200 000 kronor, vilket i tid räknat uppges vara 84 000 timmar. Enligt en bilaga i konsekvensutredningen tar det 18 minuter per företag att redovisa vart och ett av de fyra kraven och att det är 21 000 företag som berörs. Enligt förslagsställaren blir det en kostnadsminskning på 1 300 000 kronor per krav för samtliga företag när de fyra kraven inte längre ska dokumenteras.

Beträffande de fyra dokumentationskraven som försvinner med regleringen, saknar Regelrådet uppgifter om hur lönekostnaderna har beräknats. Regelrådet anser att det möjligen kan vara så att

lönekostnaderna för dessa personer skiljer sig åt beroende på om personerna arbetar inom ett lantbruks-, växthusodlings- eller skogsföretag och så vidare.

Regelrådet saknar vidare en uppskattning av tidsåtgång och lönekostnad för dokumentationskravet gällande i vilket syfte växtskyddsmedlet har använts.

Som påpekats i redovisningspunkten ovan, anser Regelrådet att det saknas korrekta uppgifter om antal berörda företag. Sammantaget anser Regelrådet att bristerna i redovisningen av de administrativa kostnaderna är så stora att det inte går att förstå effekterna av kostnadsminskningen för dessa företag.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av de administrativa kostnaderna är bristfällig.

Andra kostnader

Av konsekvensutredningen framgår att förslagsställaren bedömer att förslaget inte medför några andra kostnader än de administrativa.

Regelrådet har i sin granskning heller inte kunnat identifiera några sådana kostnader.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av andra kostnader är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Av konsekvensutredningen framgår att förslagsställaren ser att förslaget medför en viss konkurrensförbättring för näringen i sin helhet, när färre punkter än tidigare ska dokumenteras.

Regelrådet anser att det hade varit önskvärt om förslagsställaren hade gjort en mer utförlig redovisning för hur förslagsställaren tänker gällande förslagets påverkan på konkurrensförhållandena mellan berörda företag.

Regelrådet finner likväl att förslagsställarens redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Regelrådet kan konstatera att förslagsställaren inte redovisar något om regleringens eventuella påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet har i sin granskning inte kunnat identifiera någon annan påverkan.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Av konsekvensutredningen framgår att förslagsställaren inte gjort några undantag för små företag vid reglernas utformning, men att bedömningen gjorts att förändringarna kommer att innebära en förenkling av dokumentationsarbetet för alla.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet anser att redovisning av berörda företag utifrån antal och storlek är avgörande för att en bedömning ska kunna göras beträffande ett förslags kostnadsmässiga effekter för de berörda företagen. I detta fall kan Regelrådet dessutom konstatera att redovisningen av de administrativa kostnaderna har stora brister. Med anledning av detta saknar Regelrådet helt möjlighet att bedöma förslagets effekter för berörda företag.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 23 oktober 2015.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist ordförande, Lennart Palm, Eleonor Kristoffersson, Samuel Engblom och Håkan Boter.

Ärendet föredrogs av Annika LeBlanc.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Annika LeBlanc
Föredragande